

Po pošti prejemam:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta 13 —
četrt 6, 50 —
mesec 2, 20 —

V upravnistvu prejemam:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta 10 —
četrt 5 —
mesec 1, 70 —

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnino in inzerate
sprejema upravništvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, I, 17.

Izhaja vsak dan, izveniši
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 138.

V Ljubljani, v torek 19. junija 1900.

Letnik XXVIII.

VABILO

na

občni zbor

katol. političnega društva v Ljubljani,

kateri se bo vršil

v četrtek dné 5. julija 1900

ob 5. uri popoldne

v „Katoliškem domu“ v Ljubljani.

Dnevni red:

1. Nagovor predsednika.
2. Poročilo tajnika.
3. Poročilo blagajnika.
4. Volitev odbora.
5. Slučajnosti.

K obilni udeležbi vabi p. n. člene

odbor.

Za katoliški shod.

Za katoliški shod se je izrekel javni ljudski shod na Dobrovi, kateremu je bil predsednik g. župan Črne, podpredsednik pa g. nadučitelj. G. dr. Evg. Lampe je z gospodarskega in verskega stališča dokazoval, kako potrebno je, da se ves naš narod, da se vsi stanovi združijo na temelju katoliške vere k skupnemu delu za rešitev ljudstva, in je iz resolucij, ki se bodo predložile katoliškemu shodu, dokazoval, kako je krščanska organizacija res zmožna, da izboljša stanje našemu ljudstvu. G. Moškerc je govoril o splošnem političnem položaju v Avstriji in na Kranjskem. G. dr. Lampe je kot vzgled, s kakimi sredstvi pri nas liberalci sedaj delujejo proti cerkvi, povedal ljudem svojo lastno zgodbo od prošlega tedna, kako ga je »Narod« sramotil in s primki obkladal, ter je temu pristavil nekako sledeče misli:

»Čemu bi tožil in tako časnikarsko blago vlekel pred ljubljanske porotnike? Jaz tožim pred celim narodom, da naše liberalno in socijalnodemokratsko časopisje deluje proti katoličanstvu z gršimi sredstvi, nego kjerkoli drugod. Ni je dobe v cerkveni zgodovini, katere ne bi bili ti časopisi umazali

z zgodovinskimi lažmi. Cerkev, ki je bila vedno prijateljica ljudstva, se slika z najostudnejšimi barvami kot njegova sovražnica. One lepe družabne naprave, ki so pod cerkvenim uplivom vzrasle in v katerih je kmet in rokodelc, delavec in trgovec našel obstanek, brambo in zavetje, se grde in zaničujejo, in še celo tisto nesrečo, ki jo je liberalizem v boju s krščanstvom prizadejal ljudstvu, isti liberalizem podtika cerkvi. Karkoli pospešuje katoliško življenje in ljudsko mravnost, vse se blati in zaničuje. Kako pišejo ti listi o misijonih! Videl sem misijo narje, ki so se trudili z najnapornejšim delom od ranega jutra do poznega večera in pri tem žrtvovali svoje zdravje — in liberalno časopisje je trgalo v zahvalo njihovo čast in jim kradlo dobro ime. Ko se je celo judovsko časopisje klanjalo velikosti papeštva, je pri nas časnikarska zloba podtikala papežu nenravne kletve. Ko so naši romarji hiteli v Rim, da se tam poklonijo papeštvu, so neki ljudje dan na dan metali blato nanje. Ko je prišel naš škof v deželo, so ga hinavsko pozdravljali neki ljudje, in hoteli narediti razdor med njim in med duhovščino; on je z bistrim očesom pregledal njih nakane, in sedaj ga dan na dan grizejo. Apostolski škof, ki stoji čist in neomadeževan pred svetom, se popisuje, kot bi bil ničvreden človek. Da, tako daleč se je izpozabil v svoji besnosti slovenski liberalc, da kliče vlado na pomoč proti škofu in njegovemu delovanju. Krasni cvetovi krščanskega življenja, ta semenišča bodočega katoliškega ljudstva se obrekujejo in grde. Ko gladno ljudstvo vzdihuje k duhovniku, kot svojemu zanesljivemu prijatelju, da mu naj pomaga iz bede in siromaštva s poštenimi društvi, glej liberalca, ki stoji zraven in napenja vse moči, da bi razdril z zlobo, kar se z ljubeznijo zida! Ko so se začeli nekateri med učitelji gibati in se zavedati svojega katoliškega imena, zažvižgal je takoj bič terorizma, grozeč jim celo s pregnanstvom iz družbe stanovskih tovarišev! Kje se je še siloviteje izvajalo načelo terorizma, obdano s plaščem svobodnjaštva? Celó za tihim samostanskim zidovjem pobožna čednost ni varna pred strupenim peresom liberalstva: ali jim ni najljubša hrana ravno to, da glodajo, kar je

v krščanstvu najvišje: devišstvo in požrtvovalnost? Ko sem v »Mestnem Domu« rekel, da ima človek dušo, so klicali: pluj! Ko sem rekel, da Bog sodi nad nami, so pljuvali v mene, ko sem se vračal lačen in truden iz Vodice od napornega dela, so pisali o meni, da sem pijanec!

»A meni je vsejedno, kaj pišejo in govoré liberalci o meni. Pomagati našemu ubogemu ljudstvu iz silne bede in rešiti ga spon liberalstva, ki hoče zatreti njegovo vero in blagostanje, je naša dolžnost. Sedaj nimamo časa za tarnanje in malenkostne privatne tožbe. Sedaj je čas, da ljudstvo vstane v dobro organizovanih društvih in glasno pove, da hoče živeti in verovati.

»Katoliški shod je posebno zato potreben, da dobé pogum za delo oni, ki se sedaj bojé. Saj če se kdo hoče v javnosti pokazati kot kristijan, precej planejo po njem liberalni žurnalisti in mu raztrgajo čast in dobro ime pred svetom. Katoliški shod naj da pogum plašljivcem, naj da zavest ljudstvu, naj nam da smer za bodoče delovanje! Katoliški shod naj pokaže javnosti nepremagljivo moč katoliških načel, njih korist za vse stanove, naj bo mogočna manifestacija našega katoličanstva! Katoliški shod pokaži, da ima naša vera krepko zdravilo v sebi za pravne in gospodarske rane, ki jih je našemu narodu vsekali liberalizem.«

Ob sklepu govora je z glasnim odobravanjem shod soglasno sprejel sledečo resolucijo:

Možje, zbrani na ljudskem shodu na Dobrovi, priznavajo, da je potreben katoliški shod, da se varuje katoliška vera proti obrekovalnim in lažnjivim napadom protikatoliškega časopisja, indase razni stanovi združijo v složno in enotno delo v prosopeh našega ljudstva; zato priporočajo vsem Slovincem, naj se udeležé katoliškega shoda.

Kakor v Vodicih, se je tudi na Dobrovi po shodu napisalo kmetom mnogo prošnja za odpustitev brezobrestnega posojila. Revščina ljudstva je res tolika, da bi bilo gospodarsko končano, ako bi moralo povračevati ta dolg.

Dr. Steinwender pred svojimi volilci.

Iz Beljaka, dné 17. jun.

Kakor Vam je sporočil že brzojav, je v petek dné 15. t. m. v dvorani tukajšne kazine govoril držav. posl. dr. Steinwender pred svojimi volilci. Steinwenderjevo stališče je znano; v verskih kakor narodnih zadevah nam je najhujši nasprotnik. A vendar je svojim lastnim privržencem v nemškonalni stranki premalo »radikalen« in izbacnili so ga iz svojih vrst tako v deželnem, kakor državnem zboru.

Volilni shod je bil zelo dobro obiskan, zlasti od socijaldemokratov, katerih je bilo izmed navzočih malone polovica. V sledečem sledimo poročilu Steinwenderjevega lista »Kärntner Nachrichten«. Med shodom je prišlo dvakrat do precejšnje rabuke, v ostalem se je vršil »precej mirno in dostojno«. Kar začetkom so se začeli prepirati za predsednika, za katerega so predlagali meščani župana Scholza, soc. demokratje pa svojega voditelja Bierkopfa. Konečno je obveljal Scholz.

Dr. Steinwender izjavlja, da se je le po pomoti sklical »splošni volilni shod« in ne samo za meščanske volilce. Vendar hoče govoriti tako, kakor bi bili navzoči samo meščanski volilci. Govori o razvitku sedanjih razmer od l. 1897., ko so se izdale jezikovne naredbe. Te so se morale odpraviti, to je zahtevalo vse nemško ljudstvo, izvzemši k večjemu klerikalce. V to se je začelo z obstrukcijo. »Jaz sem proročeval: to sredstvo morda ne bo dovedlo do cilja, more peljati do absolutizma in državnega poloma, in če se bo po letih kaj dogledlo, pa bodo obstruirali Čehi. To se je zgodilo. Na to izjavlja, da mu štejejo njegovi nasprotniki baš to v zlo, da je vse to napovedal že prej.

Dalje poudarja govornik, da se na shodih ne vznjua »prepričanje« marveč »Stimmung« in to zoper državo, vlado, druge narodnosti in druge stranke. Pravi, da treba znova zbuditi smisel za državo, da ima sedanja vlada dobro voljo. »Drugim narodom zameriti, da egoistično skrbé za svojo korist v kolikor znajo in morejo, ni prav.

LISTEK.

Svetnik.

Francoski spisal Paul Bourget. — Prestavil — a —

Meseca oktobra 188. sem potoval po Italiji, edino zato, da bi zabil nekaj tednov in zopet svobodno občudoval umotvore, ki so se mi posebno omilili. Vtis, ki so ga name napravili umotvori pri drugem obisku, je bil vedno večji, kakor pri prvem obisku, brez dvoma, ker čutim kot literat ali bolje rečeno, ker zahtevam od vsakega kipa in slike, da mi podaja kako misel. To je sicer malo estetičen razlog, kateremu bi se vsak slikar, pravi slikar smejal. Vendar me je edino to privedlo v mesecu oktobru za več dnij v Piso. Ondi sem se hotel prosto diviti sanjarijam Benozza Gozzolija in Orcagna. — Da se ne bi zdel poznavalcem zgodovine slikarstva preveč nevesč, mimogrede omenjam Orcagna, mojstra »Triomphe de la Mort« na Campo Santo v starodavni Pisi. Sicer dobro vem, da dvomi moderna kritika, jeli to delo Orcagnevo, toda za mene in

Piantovi o tej tragični freski, je Orcagna edini in ostane edini ustvaritelj. — In končno Benozza ni izgubil pred vso dvomljivo in uničujočo kritiko katalogov pravice do okraska zahodnega dela tega pokopališča. Moj Bog, kako močna čuvstva so mi prevevala dušo, ko sem se spominjal, da sta bivala Byron in Shelley v starem, toskanskem mestu, da je moj dragi učitelj Taine z mojstersko roko opisal bližnjo okolico in naposled, da počiva Benozzo Gozzoli, neumorni pesnik v slikarstvu, na vznožju tega zidovja, kjer se v lahni senci prelivajo njegove freske. Videl sem na pisanskem Campo Santo, na tej zemlji, prinešeni v vernih stoletjih iz Palestine, kako je razcvetela pomlad blede narcise na vznožju temnih cipres; videl sem, kako je sipalo zimsko nebo lahke snežinke, ki so se skoro raztopile, videl sem, kako je žarelo in tako težko pritiskalo na brezsenčni kraj poletno italijansko nebo! . . . In vendar sem zopet rad prišel to jesen semkaj, kjer sem bil nepričakovano in skoro proti volji, če ne igravec, pa vsaj vneta priča moralne drame.

Prvi prizor te drame je bil, kakor je

terega vendar z veseljem omenjam, dasi ga le lahna vez druži z ostalim dejanjem. Vabi mi namreč v spomin dve stari smešni Angležinji, ki sem si ju zapomnil tekom obiskov na Campo Santo. Po izvanredno zoperni zunanosti in nenavadni, dobro preračunjeni obleki se je zdela ta dvojica živa slika in karikatura sicer ganljivega verza, ki ga je zapel pesnik neki umrl:

Spol, mladost, kje sta zdaj . . .

Prva rdečelaska — za silo bi se druga mogla imenovati tudi blondina — je hitela umivat akvarel, na katerem je bila posneta z osredja levega sprevoda na sliki »Triomphe de la Mort« ženska oseba svetlih očij in finih ust, očij in ust, ki ne bi mogle nikdar lagati in ki bi jih ne mogel pozabiti, kdor jih je kdaj videl. Uboga Angležinja ni kazala najmanjšega daru, vendar me je zanimala izvolitev težavnega predmeta. Ker sem stanoval v istem hotelu kakor oni dve gospici, nisem se mogel ubraniti radovednosti ter sem poiskal v zapisniku za tujce njiju imeni. Tako sem izvedel, da se ena imenuje miss Mary Dobson, druga pa miss Klara Roberts. Bili sta to devici pri 50 letih

vanem »abroad«, po svetu okrog kakor tisoč drugih nevstrašnih tovarišic v prostovoljnem ali prisiljenem samskem stanu, ki vsako leto zapuste Anglijo, gredo po svetu po dve, tri ali štiri ter se za kakih petnajst ali dvajset mesecev nastanejo v tihih zavetiščih. Ondi se uče kljub osivelim lasem novih jezikov, trudijo se s heroično vztrajnostjo prodrati v bistvo umetnosti, povsod pa najdejo anglikansko cerkev, angleško pokopališče, angleško zdravilišče, poleg tega pa noben dan ne pozabijo, naj bo tam doli v Kalabriji ali ob Nilu, pripraviti si čaj po angleskem načinu, in sicer ob uri, ob kateri so ga bile navajene piti v salonih Devonshira in Kenta.

Res, čuditi se moram moralni vztrajnosti, ki se skriva za smešno zunanostjo teh bitij, in na brezštevilnih klativiteških potih sem vedno rad z njimi občeval, ker je njih odločnost večkrat posnemanja vredna. Ni je trditve vodnika, da bi je ne preskusile in kdor je kdaj zašel z Baedekerjem v roki v kaki zapuščeni italijanski provinciji, mi bo rad priznal, da so take preskušnje prav koristne. Tretji večer mojega bivanja v Pisi sem se po odhodu nekaterih gostov po-

Boljšje je, da posnemamo njihov izgled, sami delamo narodni egoizem seveda ne v lepodoneh besedah, marveč v djanju, edinosti, delu, požrtvovalnosti in redu.

Nato razpravlja o politični sedanjosti pričenši z dnem 17. okt. l. l., ko so se razveljavile jezikovne naredbe. Pravi, da so Čehi bili s početka prijenljivi, a ko je bil predložen jezikovni zakon, so pričeli z obstrukcijo. Steinwender nato hoče dokazati, kak »razložek« je med nemško in češko obstrukcijo. Ona je bila »strasten izraz razžaljenega čuta, očitna samoobramba«, češka pa dobro preračunjena, »und von ausgelassener Lustigkeit. Die Čechen gehen eben zielbewusst vor und daher haben sie es leicht lustig zu sein. Ihre Rechnung stimmt für alle Fälle«.

»Najprej zahtevajo, da se upelje češki notranji uradni jezik. Če se vlada udá, imajo velik uspeh pred volilci, Nemci pa se silijo v opozicijo ali obstrukcijo. Če se vlada ne udá, je ustavljen državni zbor. Iz te zagate je le dvojen izhod: slovansko - klerikalna vlada ali pa državni polom.

Državni polom (Staatsstreich) bo ali reakcionarno-federalističen, ali napreden v smislu obče volilne pravice. (Klici: Splošno, enako in direktno volilno pravo!) Tako Čehi vedno pridobije. Samo eno bi bilo zanje neugodno: da se sistira uprava in uvede močna nemška vlada. Tega se pa Čehi težko boje. Ne preostane torej drugzega, kakor: da se Čehom vzame orodje obstrukcije! (Klici: Kako pa?) Za sedaj se je to zgodilo z zaključkom drž. zbora.

Govornik dalje povdarja, da noče dajati vladi dobrih svetov, niti prorokovati o bodočnosti, marveč povedati le to, »kar smatramo za potrebno za nas, za nemško ljudstvo v Avstriji«. Zato je treba, da se državni zbor razpusti, ker sedanji ni sposoben za delo. Da bo izvoljenih več radikalcev, nič ne de. Samo moramo zahtevati nove volitve, da ne zaostanemo za drugimi državami v kulturnem delu itd. — Iz nadaljnjega govora se pozna, da pričakuje Steinwender rešitev le od »Herrenvolk« a, t. j. le-to naj pride po novih volitvah v veljavo.

Po odmoru 10 minut govori soc. dem. Eich, ki pravi, da meščanske stranke ne morejo odpraviti sedanjih zmešnjav. Govorniku je država kakor »ladija polna norcev«. Govori za nov volilni red v smislu soc. dem. zahtev. Udarja tudi po Rimu, klerikalcih itd.

Drug soc. dem. Bierkopf očita meščanskim volilcem, da so danes še toliko duševno omejeni. (Pri tem nastane silen hrup in govornik mora preklicati svoje besede.) Tudi on zahteva preosnovo volilnega reda in pobija »strah«, da bo potem izvoljenih več »klerikalcev«. »Če bodo res izvoljeni, se bomo že vojskovali zoper nje«.

Nacijonalec dr. Aichelberg govori o dunajskih volitvah »mit ihrem verblöddenden Einfluss« (!) in vpraša, ali se bo vendar zidala turška železnica.

Hudo je napadal Steinwendera nemški radikalec dr. Gassner, ki bi se že iz-

davna rad vsedel na Steinwenderjev sedež v drž. zboru. »Radikalci si ne bodo ubijali glav, kako spraviti državni voz v pravi tir. Ker država Nemce vedno pritiska ob steno (?), radikalci za državo nimajo ničesar več storiti, delali bodo samo za ljudstvo«. Prijema dr. Steinwendera radi trpke obsodbe, katero je ta spregovoril v dunajskem nemškem društvu o radikalcih in mu očita, da na Dunaju rad občuje s kršč. soc., da je bil celo ud njihovega učiteljskega društva. Konečno izjavlja, da so radikalci sedaj še ravno tako nasprotni Steinwenderu, kakor so bili prej, da mu ne zaupajo, marveč je njihova nada, da bo ta shod Steinwenderjeva »zadnja predstava«. — Na poziv govornika zapuste radikalci s »heil« klici dvorano.

Dr. Steinwender odgovarja najprej soc. dem. in potem radikalcu dr. Gassnerju: »Kdor se za državo ne briga več, naj se ne da voliti v državni zbor. Ne samo za državo gre, marveč tudi za ljudstvo, katerega težnje se morajo tam braniti. — — —«

Ojstro prijema radikalec kot »Stänkerer«. »Jaz udarjam nazaj, kolikorkrat kdo udari po meni; svetopisemske besede, naj se poda levo lice onemu, ki je udaril na desno, ne izpolnjujem«. Konečno dá navodila za — prihodnje volitve.

S tem se je zaključil shod. Predsednik je izrekel poslancu zahvalo, posebna zapuška se mu ni dala. — Komentara ne bomo pisali! Iz rečenega si ga lahko vsakdo napravi sam! — — —

Nevarnost na iztoku.

Poročila o nemirih v Kini vzbujajo vedno večjo pozornost in opreznost evropskih držav. Vstaja se širi po vsej severni Kini in je pririla že do glavnega mesta Pekinga. Sicer so vstaje proti tujcem starodavna kineska navada, ljudska šega, a sedanji nemiri se vrše po nekakem načrtu, ki ga podpira stara cesarica-vdova. Dne 3. maja je izšel ukaz, ki prepoveduje vse tajne družbe v državi, izvzemši one, ki se bavijo »s telesno vadbo in se pripravljajo za vojaško službo«. No, bokserji so takoj razumeli ta migljaj. Ti stari zarotniki proti tujcem imajo svojo moralno podporo na dvoru in v vojaških krogih. Njih poklic je, da branijo domača, sveta tla proti nepoklicanim gostom, krščanski kulturi in evropskim novotarijam.

Cesarica-vdova Tsu - Tsi je zastopnica strogo konservativnih Kitajcev, ki sovražijo belokožce, njihove navade in iznajbe. Kitajec sicer ne pozna domoljubja v našem smislu, a je zaklet sovrag vsemu, kar pride od zapada. Praznoveren je do skrajnosti, da vsako nesrečo pripisuje evropskim misijonarjem in trgovcem, ki že s svojo navzočnostjo vznemirjajo kineske duhove in bo-gove. Merodajne pa so tudi gospodarske razmere. Vsemogočni mandarini z največjim srdom opazujejo, ko si evropske države po vrsti prilaščajo najboljše pristanišča in od vseh strani silijo v deželo z železnimi stroji, topovi in žblji. Nevarnost je torej resna, kajti »tujcem smrt« je geslo vstašem, raznim podkraljem in cesarici.

Evropske vlade so takoj uvidele rastočo nevarnost in odposlale vojaške čete in jeklene oklopnice v kitajsko morje. Brez dvoma morejo evropske velesile v kali zatreti vstajo, in ko bi bilo bokserjev kakor listja in trave. A v to je pa potrebna samo ena malenkost: edinost evropskega koncerta. A ravno te edinosti pogrešamo, ker se gre za delitev dedščine. Ona nezaupnost in nasprotje mej evropskimi velesilami, ki vzdržuje gnilo turško carstvo, ovira tudi na daljnem iztoku skupno postopanje. Zopet so Angleži, ki delajo zbrigo. Angleži zavidljivi gledajo prodiranje ruskih čet proti indijski in kineski meji, kajti sami hočejo biti gospodarji v vseh delih in kotih naše zemlje. Bure so pognali v beg, angleška zastava vihra v Pretoriji in Johannesburgu, in to daje John Bullu poguma in predznanost.

»Morning-Post« kakor stara marketenderica zabičuje evropskim državam: »Pretorija je naša in države se morejo poučiti: Prvič, da Velika Britanija v kratkem dobi proste roke in da more v dveh, treh mesecih vso svojo armado kjerkoli na zemlji postaviti v boj, in drugič, da ima Anglija do-

voriti odločilno besedo, ako jo podpira britansko brodogradnja. Oči evropskih držav se sedaj obračajo v Azijo, kjer se narodi samine morejo vladati, izvzemši Japonce. Evropskih držav dolžnost je, da vzdržujejo red. To nalogo je Anglija prevzela za Indijo in Rusija za vso Severno Azijo. Že nekaj desetletij je angleška trgovina nazadovala v Kini, zadnja leta pa je tudi Rusija zasledila svoje koristi v Kini, in sicer, da najprvo podpira, potem si zemljo prisvaja in konečno Angleže spodi iz dežele. Angleška vlada je doslej to mirno gledala (?) v škodo britanskemu imenu. Toda Rusija se moti, ako misli, da Anglija nima prostih rok. Anglija more računati na Japan, in britansko brodogradnja uničiti rusko ter strahovati tudi francosko.«

Britanski lev se je bil zadnje mesece jako prehladil v burskih gorah, da mu je že glas pohajal. Kar je začel ježiti svojo grivo ter mahati z repom po zraku. V istem smislu pišejo »Times«. Ta borzijanski list trdi, da Angleži le »iz višjih ozirov« soglasno postopajo z drugimi državami v Kini. »Toda, če Angleži sedaj nočejo vzbujati nezaupnosti in nasprotja, morajo pa zabraniti, da druga država sama ne posreduje. To moramo naglašati, ker je ruski poslanik pl. Giers že ponudil ruske čete proti vstašem. . . . Ruska ponudba ni nesebična, ruska politika noče reda v Kini. In v tem je ravno nevarnost, da se stvari razvijajo, dokler Rusija ne dobi prilike za samostojno akcijo«

V Londonu torej resno mislijo, da se ob Nevi tresejo pred angleškimi topovi. Burska vojska je dokazala, da so Angleži sicer veliki bahači, a ne nepremagljivi vojaki. Dalje je pa gotovo, da bodo velik del svoje armade leta in leta potrebovali v burskih pokrajinah. Tudi račun z Japonom se ne bode povsem ujemal, kajti Japonci poznajo angleško sebičnost in grabežljivost. Rusija bode v vsakem slučaju v Kini govorila prvo besedo in v Aziji sploh zasledovala svoj namen navzlic angleškim pretnjam in intrigam.

Politični pregled.

V Ljubljani, 19. junija.

Posvetovanja v Pragi. Te dni je bival v Pragi minister za Češko dr. Rezek, s katerim, kakor znano, radikalna struja mej Mladočehi ni zadovoljna. Različni politični referenti, ki posebno v sedanjih dobi kaj radi stikajo za vsakovrstnimi novicami, se oglašajo. Takoj po ministrovem odhodu iz Prage se je raznesel glas, da je dr. Rezek konfiriral z namestnikom grofom Coudenhove, deželnim maršalom knezom Lobkovicem, ter s poslanci Schwarzenberg, Kaizl, Herold in Kramaf, da je pretil z nasilnim uveljavljanjem jezikovnega zakona ter da so češki zastopniki odkrito mu izrazili nezaupanje, ker je kot minister za Češko tako slabo zastopal interese češkega naroda. Oficijelno se sedaj obe poslednji trditvi energično dementujeta ter se izjavlja, da je vladalo mej ministrom in češkimi zastopniki popolno soglasje. Kot nekaka posledica teh razgovorov se je potem sošel v Pragi zaupen češki narodni svet, katerega so se razun Masarykove, radikalno - liberalne in socialno-dem. stranke udeležili vsi zastopniki in zaupniki Češke, Moravske in Šlezije. Konservativnih veleposestnikov baje ni bilo poleg. Posvetovanje bo trajalo neki več dni. Na dnevnem redu so te-le točke: Izvedba državnopravnega programa, popolna politična in jezikovna ravnopravnost češkega naroda in njega gospodarski in socialni prospeh.

Splošni nemški »volkstag« za Češko bodo priredili nemški velmožje v Litomericih. Na shod morajo priti po želji nemških radikalcev vse nemške stranke na Češkem, povabljeni bodo vsi nemški češki poslanci, da povedo svoje mnenje o Koerberjevem jezikovnem načrtu in protestirajo proti nekaterim najnovejšim tozadevnim izjavam. Nemškim radikalcem najprej ne ugaja, da so se nemški zastopniki pri zadnji konferenci zadovoljili samo z zahtevo po nemškem posredovalnem jeziku. Po njih mnenju mora biti nemščina zakonito priznani državni jezik. Konečno pa hočejo dati tudi duška svoji

svetovni vladi, naj uveljavi jezikovni načrt potom cesarske naredbe. Gromenja bo toraj dovolj, a mogoče je, ako se odzovejo povabilu vse nemške stranke, da bo že pri tej priliki odzvonilo nemški »Gemeinbürgschaft«.

Ogerska poslanska zbornica je včeraj prekinila zasedanje za izredno dolgo dobo. Poletne parlamentarne počitnice bodo namreč trajale do 8. oktobra, ker je rešeno vse nujno delo in ker so pogajanja glede nagodbe in kvote vsled nenormalnih razmer v Avstriji nemogoča. Pričetkom včerajšnje seje je ministrijski predsednik Szell umaknil svojo kvotno predlogo, ker je postala vsled zaključnja avstrijskega parlamenta brezpomembna. V tej seji je Szell odgovoril tudi na interpelacijo glede dogodkov na Kitajskem ter izjavil, da ima naša monarhija sedaj celih 25 mož na Kitajskem in da meri vsa evropska akcija samo nato, da se zagotovi varstvo Evropejcev.

Francoski parlament ne sme prej na počitnice, dokler ne reši vsega, kar želi vlada baje v dosego konečnega miru in varstva republike. Waldeck-Rousseau ima pripravljene za rešitev še naslednje načrte: pomiloščenje, splošni šolski in društveni zakon ter samostalni predlog posl. Robies, naj se prepove v državi neavtorizovanim duhovnim družbam v Franciji vsako delovanje. Sprememba zborovalnega in društvenega zakona in pa zatiranje katoliških redovnikov sta točki, katerih rešitev je po vladinem mnenju najnujnejša. Ker je pa pričakovati zelo vročih bojev pri razpravi o teh zakonih, more imeti Waldeck-Rousseau kaj malo upanja, da se mu posreči ta načrt.

Kriza v Italiji. Tudi v italijanski zbornici je prišlo, kar je moralo priti. Kralj je najprej razpustil parlament in odredil nove volitve, a akutna kriza s tem še ni bila končana. Umakniti se je morala tudi Pellouxova vlada, akoravno je kralj še v sobotni seji izjavil, da vlade ne bo žrtvoval opoziciji. Nič ni koristilo Pellouxovemu kabinetu, da je dobilo vrednega naslednika bivšemu predsedniku Colombo v osebi poslanca Galla, tudi izvolitev izključno vladnih kandidatov za ostale zborniške funkcije ni rešila ministerstva; vložiti je moralo ostavko ter napraviti prostor spretnemu rokam. Tudi po novih volitvah je torej zmagala opozicija in gotovo je, da zahteve, kakršne je stavila sedaj odstopivša vlada, ne pridejo zopet tako naglo na dnevni red italijanske poslanske zbornice. Najnovejši dogodek v Rimu je znova pokazal, da se silo ne zatre nobena opozicija, marveč sila rodi zopet le silo. Kralj predložene ostavke še ni vsprejel, a vsprejeti jo bo moral, ker je vsaka drugačna rešitev sedanje krize nemogoča. Komu bo kralj naročil sostavo novega kabineta, se še ne ve, sodi se pa vsestranski, da pride na krmilo nekako koalicijsko ministerstvo, ki bo ugodilo željam opozicije. Do konečne rešitve ministerske krize bo zbornica počivala s parlamentarnim delom.

Z južno-afriškega bojišča so v zadnjem času izostala skoro popolno vsa poročila, kakor bi bili že obe južno-afriški republiki do zadnje pedi zemlje dobljeni za angleško kraljestvo, in kakor da bi bili odložili orožje vsi burski bojovníki. Nasprotno se pa tudi ničesar ne čuje o pričelih mirovnih pogajanjih in marsikomu se že dozdeva, da se Anglija brez vsakih daljših obravnav polasti vsega burskega ozemlja, ne ozirajoč se na dosedaj običajna vojna pravila. Maršal Roberts pašuje v Pretoriji in ne gane niti z mazincem, njegovi posamni oddelki na jugu se pa deloma počasi pomikajo proti središču, velika večina pa menda željno pričakuje povelja za odhod. Tudi o Burih in njih gibanju javnost ne dobi nikakih poročil, toda poučeni krogi so prepričani, da se jedro burske armade še ni udalo usodi, marveč da se vztrajno pripravlja za poznejše naskoke. Zdi se, da čakajo samo, kako se razvije stvar v Kitaju, kjer bodo Angleži bržkone potrebovali večjo vojno moč. Skupne dosedanje angleske izgube se cenijo na okroglo 32.000 mož. Mej temi pa niso vštete oficijelno nepriznane izgube in se toraj sme trditi, da je padlo v tej vojski več Angležev, kakor je sploh štela prvotna burska vojna moč.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 19. junija.

Živio neokopan krompir! Včerajšnji

»Narod« se tako le smeje pred svetom: Kaj pa je našemu škofu, da sedaj, v času največjega dela, razpisuje osemndnevne? Sedaj ko bi mogel krompir ogrnjen biti, pa še okopan ni, ker je zadržalo delo veliko deževje, sedaj, ko delavcev itak ni dobiti... Sedaj o lepem vremenu pa hajd okoli spovednic in v cerkev osem dni. Ali ni to zatiranje ljudstva! — Narodovemu nevednežu povemo, da je slovesnosti na čast presv. Srca Jezusovega ukazal papež Leon XIII. in se obhajajo letos po vsem katoliškem svetu, dalje, da se k tem slovesnostim nikdo ne sili, kdor ima čas, pridi, kdor ne, pa delaj! — Šmentan krompir, če zaideš na mesto možgan v glavo kakega trčenega Narodovega sotrudnika, kakšne pikantne novice res proizvodiš! Neobsut in neokopan krompir, ti si živa priča, kako naš škof zatira ubogo ljudstvo! Slava ti, neokopan krompir, slaba se ti godi, a »Narodu« si vendar pomogel, da je zopet napadel cerkev in škofa!

Osuševanje ljubljanskega barja.

Kakor znano, je dež. zbor Kranjski že leta 1889. sklepal o zakonu, po katerem bi se osušilo ljubljansko barje. Dotični zakon pa ni dobil najvišjega potrjenja, ker niso bile »dognane vodopravne razprave in poravnave z raznimi interesenti zaradi odškodnin. Mej drugimi so posestniki grajščine in tovarne na Fužinah pod Ljubljano zahtevali odškodnino za morebitne kvarne posledice. Dalje je južna železnica zahtevala odškodnino za poškodbe, ki bi nastale pri mostu na barju. Ker se poravnava ni dosegla, je konečno te dni razsodilo upravno sodišče, da grajščina na Fužinah nima pravice do odškodnine, pač pa južna železnica za poškodbe, oziroma poprave mostu, ki nastanejo vsled izvršitve načrta za osuševanje barja. — Upamo, da se sedaj resno prično tako potrebna dela za osuševanje ljubljanskega barja.

Resnica in »Slov. Narod« sta že

davno skregana, o tem pojo že vrabci po strehah. To potrjuje tudi včerajšnji »Narod« znova. Piše namreč o vevškem shodu, da so hoteli na vevškem shodu nekateri zborovalci nad dr. Kreka s stoli. Mogoče, da je imel kako tako misel kak rudečkar iz Ljubljane, ko bi dobil v roke kak stol. katerih pa na vrtu niti ni bilo. V resnici pa ni nihče dr. Kreku hotel dejanjsko kaj storiti. Nasprotno je bil ves čas prav dobre volje v tem šumu. »Narod«, ki je pisal, da so bile zahteve delavcev pretirane, hvali vspehe, ki so jih delavci po socialni demokraciji dosegli. No, ti vspehi pač niso družega, kot da so šli delavci delat, toda prepričani so danes, da jih je socialna demokracija izdala, ker to, kar so dosegli s tritedenskim štrajkom, bi bili z beračenjem tudi dosegli. Gorostasna laž je tudi, da je šlo 90 odstotkov vseh navzočih delavcev k Vuherju na socialno-demokratski shod. Resnica je, da se je udeležilo ne 25, kakor poroča kljukasti »Narod«, marveč 300 oseb. delavcev shoda po § 2. v konsumnem društvu, kar priča pola z imeni udeležencev. Že dosedaj je imelo ondoto »Krščansko podporno društvo« nad 300 članov, in to število se je po nedeljskem shodu še znatno pomnožilo. Značilno je, da je glasilo slovenske inteligence postavilo se z najpodlejšimi lažmi v boj za rudečo internacijo. »Narodu« sta dobra nemškutar in socialni demokrat, samo da ž njim udarjata po krščanstvu. Tako bje laž boj z resnico, in dobe se še ljudje, ki verujejo, da je belo črno in da je le to res, kar piše »Narod«. Za naprednjaštvo pač žalosten pojav!

Bulatov naslednik.

»Narodni List« poroča, da je vlada predsedniško mesto v dalmatinskem dež. zboru in odboru ponudila vitezu Vrankoviću, ki pa je zaradi slabega zdravja odklonil to čast. Vlada sedaj misli ponuditi predsedništvo dr. Ivčeviću, a je dvomljivo, ali je prevzame. Ko je bil namreč umrl dr. Klaić, je zaderska vlada hotela dr. Ivčeviću izročiti to mesto. Na Dunaju pa so preprečili to namero.

Cerkvena umetnost.

Podoba presv. Srca Jezusovega je naslikal Josip Kastner za frančiškansko župno cerkev, ki ostane

na evangelijski strani. V četrtek zvečer, ob pričetku tridnevne, bode podoba slovesno blagoslovil mil. g. stolni prošt dr. L. Klofutar. — Pri tej priliki bode blagoslovljena tudi nova podoba sv. Nikolaja Toletinskega, delo akadem. slikarja Jožefa Kleinerta, ki slika sedaj dve zadnji podobi v prezbitoriju, s katerima bode slikarja v cerkvi končana. Delo samo hvali ali graja umetnika. Pridite in pogledajte! — Med tridnevno, četrtek, petek, soboto, bode vsak večer ob 6. pridiga in pete litanije presv. Srca.

V bolnici usmiljenih bratov v Kanadi so meseca maja sprejeli 133 bolnikov, koncem aprila jih je ostalo 68, torej je bilo vseh skupaj 201. Od teh se je ozdravilo 94, zboljalo 31, umrli so 3.

Ljubljanske novice. Brambovska vojašnica. V zadnjem zasedanju je dež. zbor kranjski sklenil razširiti bramborsko vojašnico v Ljubljani. Dotični načrti so gotovi in delo se prične drugi mesec. — Za mestno godbo v Ljubljani je izvoljeni odsek pričel delo. Podporni člani bodo plačevali najmanj po 2 K na leto. — Kuharica v omedlevici. V kuharico Ano Vodé, ki služi v »Ljudski kuhinji«, sta se danes zaletela velika Košeninetova psa. Naredila ji nista nič, vendar se je kuharica prav tako vstrašila, da je padla v omedlevico in so jo morali prepeljati v bolnico. — Konji splašili so se Buggenigovemu hlapcu M. Jagru na cesti na Rudolfovo železnico. Hlapec je letel za njima in vjel vajeti. Konja sta ga potegnili za seboj in je hlapec pal na tla ter sta ga konja nekaj časa vlekla za seboj. Letela sta potem po Marije Terezije cesti, Dunajski cesti in zavila proti kurjačnici južne železnice. Da bi tedaj prišel kak vlak, bi se zgodila velika nesreča. Pri kurjačnici so konje ustavili. — V Vevgovih ulicah je danes hlapec Fr. Jesen iz Domžal rinil voz naprej. Voz je pritisnil dečka Pavla Štefana in mu levo uho razklal. — Kdo je povozil? Slavno uredništvo »Slovenca«. Temeljem § 19. tisk. zakona prosim, da sprejmete naslednji popravek svoje v štev. 132. z dne 17. junija med »Ljubljanskimi novicami« priobčene mene zadevajoče notice: Ni res, da sem jaz na Starem trgu v soboto povozil šletno Pavlo Krašovic, res pa je, da je rečeno deklico povozil hlapec Ivan Robek. — V Ljubljani, 16. junija 1900. Elija Predovič.

Članom »Marijine bratovščine« v pojasnilo. Ker društveni odbor nij ustregel želji 71 članov, kateri so se zbrali v gostilni pri »Virantu« ter sklenili resolucijo, naj odbor skliče še eden občni zbor, da se vendar enkrat uvede red in vrne mir v društvo, so sklicatelji poslali prošnjo vis. c. kr. deželni vladi, naj ona blagovoli posredovati v tej zadevi.

Iz Srednje vasi v Bohinju. Lani so preroki »Slov. Naroda« prerokovali, da bo naše kmetijsko društvo v kratkem po groznem polomu zaspalo. Leto je minilo in sedaj se še ne kaže, da bi se ta goreča želja vseh pravih prijateljev našega ljudstva, katere obhaja žalost, ko se jim zapirajo njegovi žepi, res izpolnila. Nagajali so pa, nagajali, kolikor je bilo sploh mogoče. Vlani o binkošti so nam skusili zažgati ves les za hišo. Zgorelo je le nekaj trsk, les se pa ni hotel vžgati. Tožili so vse, kateri so imeli pri zadrugi delo, zidarskega mojstra, tesarja in mizarja, vse zastonj, zadruga vendar stoji, mogočno in krasno poslopje, veselje prijateljev in strah sovražnikov. Tožili so zadrugo brez prenehanja pri uradih. Lansko leto je imel načelnik skoro vsaki teden pot v Radoljico; in to ni mala reč, ker daljava iz naša 32 km, t. j. sedem ur hoda. Nekdo se je izmislil prav na debelo, da smo prosili za pravico žganjetoča; ker baje ni bila prošnja kolekovana, smo bili obsojeni na globo 6 K. Vsa pojasnila in razlaganja so se kaznovala z novo globo. Nazadnje so prišli rubit, da bi svederice prodali. Smo pa raje plačali. Že deset mescev je preteklo, odkar smo vložili tožbo proti takemu postopanju in zahtevali denar nazaj, do danes še nismo prejeli odgovora. Ko ni bilo več mogoče nagajati pri hiši, so se pa telet lotili, katera je društvo v največjo korist svojih udov prodajalo v Trst. Urdom je naenkrat prišlo na misel, da sme društvo le udom prodajati

hinjci povžili doma pečenko 2000 telet. Godilo bi se jim dobro; stanje se bi le v toliko spremenilo, da bi morali jesti samo meso in kože mesto obleke oblačiti. Zaradi telet je bil klican načelnik enkrat k glavarstvu in trikrat k sodniji, k sodniji enkrat klavec in poslovodja, enkrat pa vsi odborniki, 12 po številu, in 6 prič v najhujem poljskem delu. Menda še ni vsa stvar končana, dasiravno so pravila v tem oziru jasna ko beli dan. Pri vsem nasprotovanju zadruga vendar obstoji in krepko napreduje. Letni račun je pokazal čistega dobička 444 gld. 70 kr. Udov ima sedaj 281, pa se še vedno novi oglašajo. Vsi Bohinjci, ki imajo odprte oči, so spoznali, kolike koristi je tudi njim, ki niso vpisani, prinesla zadruga. Da bodo povsod spoznali, kolike koristi donajajo toliko zasramovane zadruge, hočem navesti nekaj natančnejših podatkov. Z vožnjo blaga so zaslužili zadrugi vozniki blizo 800 gld., ko bi jih brez nje niti 100 ne bili. Precej, ko se je zadruga osnovala, je padla turšica pri merniku za 40 kr. Ker jo je društvo prodalo 7/4, vagonov, so imeli ljudje le od tega čez 1000 gld. dobička in to le zadruginiki; drugi, ki niso vpisani, pa še več, ker so morali z nami vsi trgovci cene znižati. Ni čudno, da so jezni na teleta! Druga leta so jih plačevali 15 — 17 kr. stari funt. Tehtali so jih pa na kilo, da so ljudje tem manj vedeli, pri čem da so. Marsikateremu se je zdelo tele čudovito lahko, pomagati si pa ni mogel, ker ga ni imel kam drugam prodati. Zadruga jih je letos plačevala funt 22—24 kr., kar smo vedno spreminjevali in plačevali na kile. Samo pri prodaji telet so bili letos Bohinjci najmanj za 1500 gld. na boljšem. Cena še ni bila nikdar taka, kakor letos, dasiravno niso bila posebno draga na trgu dunajskem in tržaškem. Isto je s planinskim mahom, surovim maslom, isto z moko, kavo in drugim blagom, katero prodaja zadruga. Ljudem se oči odpirajo, odtod divje sovraštvo nad nesrečno zadrugo. Upamo, da se je vsi še tesneje oklenejo in s tem pokažejo, da so res zavedni moške, ki poznajo potrebe našega časa. Gorenjec in Narod vesta toliko poročati, kakšne strašne reči se godijo, kako sovraštvo je po fari proti kapelanu. In vse je popolnoma zlagano. Med duhovščino in ljudstvom vlada mir in ljubezen. Celo taki, ki niso prijatelji zadruge, žive v najlepši slogi z duhovščino. Če more Narod ali Gorenjec z imeni kaj nasprotnega dokazati, mu bomo zelo hvaležni.

Porotno sodišče v Mariboru je obsodilo Martina Makovca, viničarja iz Kaga na šest let težke s posti poostrene ječe. Obdolžen je bil posilstva. Oproščena pa je bila 35letna Neža Vidovic, ki je služila pri pečarju Vesiaku v Ptuj, kjer je na stranišču porodila. Obdolžena je bila, da je otroka vrgla v gnojnico, kjer se je zadušil. Zavarjala se je, da se ji je le porod ponesrečil.

Iz Trsta se poroča: Zastavo bratovščine sv. Cirila in Metoda so včeraj razvili v cerkvi sv. Jakoba v navzočnosti prevzvišenega vladike. S tem je obsojen župnik Hrovatin, ki se je menda s tem maščeval, da niso mogli peti pevci bratovščine pri popoldanski službi božji. Ko je imel biti »Tantum ergo«, je gospod organist izjavil, da ne sme spremljati petja, ako bodo pevci peli v slovenskem jeziku, da je dobil ukaz, da v slučaju, ko bi pevci hoteli po silii peti slovenski, naj svira kako drugo kompozicijo, katere pevci ne znajo, da tako prepreči slovensko petje. Odločno tudi to pot zahtevamo, da se slovenskim katolicanom omogoči preko strankarskih moč, svobodno obhajati slovesno službo božjo!

Čudno obnašanje tujece. Iz Bohinja. Ruski konz. agent v Egiptu Vetter si je sezidal na Rudnem polju svoje letovišče, kjer ima tudi velik del lova v najemu. Neki tukajšnji fant je dobil veselje do lova in šel s puško v planine. Sreča ga sam agent, katerega se je fant ustrašil in zbežal pred njim na drevo. Agent je nanj trikrat streljal, enkrat s kroglo, ki mu je švignila mimo ušes. Ranjen je na nogi in roki. Sploh se obnaša dotični gospod pri nas zelo oblastno. Tukajšnji posestnik J. Arh ima od njega poljski lov. Agent ga je povabil k sebi po nekem drugem človeku na dogovor. Dasiravno ima J. Arh orožni list in od njega samega lov,

niti. Po katerih postavah, ne vemo. Pri namenda še nismo v Egiptu.

Zveza mlekarских zadrug se snuje na Notranjskem s sedežem v Sp. Logatcu. Sedaj je na Notranjskem šest mlekarских zadrug.

Na lovu ponesrečil se je na Gorenjskem dvorni svetnik g. dr. Račič. Zlomil si je nogo.

Strelne postaje proti toči so ustanovili v Vodicah na Moravski gori, Štorevju in na Čateški gori v moravski občini.

Demonstracija v Inomostu. Na inomoškem vseučilišču so hoteli hrvatski dijaki z društvenimi znaki udeležiti se promocije svojega tovariša. Nemški dijaki pa so izjavili, da hočejo tako »demonstracijo« s silo zaprečiti. Senat je pokazal, kakor na drugih nemških vseučiliščih, svojo naklonjenost nemški ideji. Hrvatski dijaki so se pritožili na namestništvo, katero je obljubilo varstvo hrvatski trobojnici. Nato pa je senat prepoval vsem dijakom v šoli nositi društvene znake pri promocijah.

Mestna posredovalnica za delo. Od 9. do 15. junija je dela iskalo 9 moških delavcev in 39 ženskih delavk. Delo je bilo ponudeno 70 moškim delavcem in 55 ženskim delavkam; 108 delavcem je bilo 65 odprtih mest nakazanih in v 37 slučajih se je delo vsprejelo in sicer pri 5 moških delavcih in 32 ženskih delavkah. Od 4. januarja do 15. junija je došlo 1613 prošenj za delo in 1366 deloponudb, 2406 delavcem je bilo 1518 odprtih mest nakazanih in v 891 slučajih se je delo vsprejelo. Delo ali službe dobe takoj 1 mizarski pomočnik, 3 trgovski hlapci, 1 kravar, 2 poljska hlapca, 3 konjski hlapci, 2 trgovski prodajalki, 1 prva hotelska kuharica, 6 gostilniških kuharic, 4 fine kuharice, 6 navadnih kuharic, 1 natakarica na račun, 1 hotelska sobarica, 15 deklic za vsako delo, 5 kuhinjskih deklic, 10 deklic k otrokom, 18 dekel za kmetška dela, 2 postrežkinji; vajenci za trgovine in obrte.

Ogenj. Dne 12. t. m. so pogorela poslopja mlinarja A. Peterkarja v Dolgi nogi pri Kresnicah. Zavarovan je bil pri »Slaviji« za 2400 K. Ker pa je na sumu, da je morda sam zažgal, je sodišče pričelo preiskavo.

Nagla smrt. Iz Št. Petra se poroča, da se je včeraj z brzovlakom iz Trsta pripeljal vpokojeni korvetni kapitan M. Pfau. V Št. Petru je izstopil in šel v restavracijo, kjer je nenadoma umrl.

Pobegnili so trije otroci posestnika Jos. Vrtačnika v Dolih, 17letna hči Jožefa, 19letni Rudolf in 21letni Leopold. Dne 12. t. m. so pokrali obleko in zapustili dom. Oče je naprosil orožnike, da zasledujejo otroke.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 19. junija. Po poročilu »S. und M. Zeitg.« se peča ministerski svet z naslednjimi vprašanji: uveljavljenje jezikovnega načrta in novega poslovnega reda s § 14 in razpust zbornice. Vsaka teh treh naredeb bi povzročila delno ministersko krizo. — Isti list javlja, da se ob pričetku državnega zbora snide zopet stara večina.

Dunaj, 19. junija. Odposlanstvo načelnikov levece poslanci Stürgkh, Barnreither, Gross, Pergelt, Chiari in Lueger so danes ministru Körberju izročili spomenico glede predloženega jezikovnega zakona. Bili so pri ministru nad jedno uro.

Trst, 19. junija. Zlobna roka je zažgala gozd pri Bazovici nad Trstom. Pogorelo je več sto mladih drevesc.

Praga, 19. junija. Posl. dr. Zacek je govoril v Prerovu, posl. Fořt pa v Nimbergu. Poljskim poslancem so zborovalec izrazili obžalovanje.

Praga, 19. junija. »Ustredna matica školska« je priredila slavnost, na kateri se je na korist češke šolske družbe hotelo prirediti razstavo onih orodij in instrumentov, ki so jih Čehi rabili pri svoji obstrukciji. Policija je zagrozila, da razpusti »Ustredno matico školsko«, ako se priredi taka razstava. Odposlala se je pritožba ministerskemu predsedniku, ker je policija

Praga, 19. junija. Pri volitvi delegatov praške okrajne bolniške blagajne so zmagali socialni demokrati z 2001 proti 873 glasovom, ki so jih dobili češki narodni kandidatje.

Rim, 19. junija. Ministerstvo je odstopilo. Govori se, da bode kralj poveril sestavo novega ministerstva Saraceni, mogoče pa je, da iz krize izide kot ministerski predsednik zopet Pelloux. Ta poslednja vest se vedno bolj vtrjuje. Več listov želi, da bi v vodstvu zunanjega ministerstva ne bilo nobene spremembe.

Rim, 19. junija. Ministerstvo je podalo ostavko, katere kralj še ni v sprejel. Zbornica je prekinila zasedanje za nedoločen čas.

Rim, 19. junija. (C. B.) Kralj je danes dopoldne pozval k sebi predsednika senata Saraceni in zborničnega predsednika Gallo, s katerima se je razgovarjal o sestavi novega kabineta.

London, 19. junija. Podkralja v Nankingu in Wouchangu sta odposlala v Peking spomenici, v katerih rotita cesarico, naj zaduši upor, od katerega je odvisna usoda Kitaja.

Pariz, 19. junija. Iz Shanghaja brzojavljajo, da so velevali po svojih zastopnikih poslate kitajski cesarici ultimatum, v katerem se zahteva, da mora kitajska vlada do gotove dobe zatreti upor. Cesarica je na to naročila generalu Tung-fu, naj odgovori na ta ultimatum z ognjem in mečem ter se združi z Bokserji.

Berolin, 19. junija. Wolfv urad poroča iz Shanghaja 18. t. m.: Zveza mej Pekingom, Tien-Tsinom in Shanghajem je pretrgana. O dogodkih v Pekingi ni zanesljivih poročil.

London, 19. junija. Reuterjev urad poroča iz Yokohame 18. t. m.: Ministerski predsednik Yamagata je vložil ostavko, a bo na željo cesarja še ostal na krmilu. — Japonska vlada dosedaj noče velesilam pomagati; nje akcija se bo omejila le na varstvo japonskih koristij na Kitajskem.

London, 19. junija. Nemški konzul v Tši-Fu poroča: 17. t. m. ob 1. uri zjutraj se je pričel boj za utrdbi v pristanu Taku. Vdeležilo se ga je 10 ladij. Boj je trajal štiri ure. Kitajci so se udali. Dve angleški ladiji sta se potopili. Na nemški ladiji „Iltis“ so trije ubiti in sedem ranjenih. Železnica mej Taku in Tien-Tsin je razdrta, zveza po morju je tudi v nevarnosti.

London, 19. junija. Ruska vlada je naznanila drugim državam, da odpošlje še 4000 vojakov pred Peking v varstvo ruskih podanikov. Tudi Japonci odpošljejo novih čet na Kitajsko. — Pri bombardovanju pri Taku je poveleval brodovje ruski admiral kot najstarejši. Po bombardovanju je stopilo na suho od 10.000 ruskih vojakov 2000. Bitka je trpela do 8. ure. Največ so trpeli Rusi, kateri so izgubili šestnajst mož. Tudi poveljnik nemške vojne ladije je bil zelo ranjen. Kitajcev je baje padlo 400. Ko so se Kitajci umaknili, zasedli so ruski vojaki Taku.

Kitajci so bežali proti severu ter so mej potoma pokončali brzojavne žice in zažgali v bližini ležeče vasi. Bitko so pričeli Kitajci, in sicer baje na ukaz cesaricevdove. — Največjo vojno silo ima v bližini Kitajske Rusija, ki ima na potu v Taku do 5000 vojakov, iz Odese jih je odšlo 1500, skupno ima Ruska na Kitajski meji nad 40.000. — Avstrija ne bo nobenih vojakov poslala na Kitajsko, pač pa še jedno vojno ladijo. — Mati nemškega poslanika v Pekingu je dobila v Monastir sporočilo, da sin še živi, torej vesti o njegovem umoru niso bile resnične.

London, 19. junija. „Times“ poročajo iz Laurence-Marqueza 17. t. m.: Predsednik Krüger je premestil svoj glavni tabor v Alkmer pri Nellspruitu.

Zaročenca.

(I promessi sposi.)

Milanska povest iz sedemnajstega veka. — Laški spisal Alessandro Manzoni. prev. I. B.-č.

(Dalje.)

„Ah, krčmar, krčmar!“ je klical in spremljal krčmarja z očmi okolo mize in pogledaval k peči; včas pa je uprl oči tja, kjer krčmarja ni bilo in kričal mej hrupom družbe: „Lep krčmar si ti! Kar ne morem pozabiti... ime, priimek, stan. In poštenjaku, kot sem jaz...! To ni lepo od tebe. Ali je to lepo, ali te veseli... če spraviš ubožca na papir? Govorim dobro, gospodje? Krčmarji bi morali vedno biti na strani ubožcev... Čuj, čuj, krčmar! Hočem ti povedati primer... pameten primer... Vi se smejete! Nekoliko sem natrkan, da... a vem dobro, kaj govorim. Povej mi, kdo ti vzdržuje tvojo beznico? Ubožci, ni res? Ali nimam prav? Kdaj pridejo one visoke glave, ki delajo naredbe, k tebi na kozarček?“

„Ti pijo vodo“, pravi sosed.

„Upijani se nečejo“, pristavi drugi, „da lažje premeteno lažejo.“

„Ah!“ pravi Renzo. „Sedaj je govoril pesnik. Tudi on me razume. Le odgovori, krčmar! Ali je kedaj Ferrer, ki je še poštenjak, pri tebi zvrnil kakov kozarček ali napravil počen vinar? In ona pasja duša don...? Rajše molčim, ker mi preveč vrè po glavi. Ferrer in oče Crrr... to sta dva poštenjaka. A poštenjakov je malo. Starci so še slabši nego mladi, in mladi... še slabši nego starci! Vesel sem, da ni tekla kri. Hej, to je za rablje! Kruh! To pa, seveda! Dobro se bil osuval, a... tudi jaz sem suval. Prostor! Vsega dovolj! Živio!... Toda tudi Ferrer... nekoliko po latinsko... sies barabos trapolorum... Proketo! Živio! Pravica! Kruh! Tam bi bili morali biti zraven ti poštenjaki... ko se je zasljal tisti nesrečni bom, bom, bom, in potem še bom, bom, bom. Ne bili bi bežali... Obdržati ga na mestu tega gospoda kurata... Jaz uže vem, koga imam v mislih!“

Pri teh besedah povesi glavo in se za trenotek zamisli. Nato vzdihne globoko, privzdigne obraz solzečih in svetlih oči in čudne, neprijetne otožnosti. Gorje, če bi ga videl oni, ki mu je bil na umu! Oni ničvredni sleparji so se jeli uže šaliti iz Renzove strastne, zmedene zgovornosti, posebno pa se smejo njegovemu kislemu obrazu.

Bližnji gosti opozorijo oddaljeneje in vsi se ozro na-nj. Precej je postal tarča razposajene družbe. Seveda niso bili vsi prav trezni; a v resnici pa nikdo ni bil tako razposajen, kakor Renzo sam, tem bolj, ker je bil s kmetov. Vlečejo ga za nos vsi z bedastimi, abotnimi vprašanji in ga zasmehujejo. Renzo zdaj zameri, zdaj sam zbija burke, sedaj se ne briga za nikogar in govori o čem drugem, sedaj odgovarja, sedaj zopet vprašuje. Vedno skokoma, brez zveze. K sreči pa mu je pri tem blebetanju ostala neka prirojena pazljivost, da ni izustil sumljivih imen; celo onega, ki mu je bilo najbolj v spominu, ni izgovoril. In prav tako! Zelo bi nam bilo žal, če bi ime, do katerega tudi mi čutimo neko naklonjenost in spoštovanje, če bi se to ime valjalo tedaj po onih umazanih ustih in bi se z njim norčevali oni brezstidni nesrečni jeziki.

(Dalje prih.)

Umrli so:

17. junija. Marija Verhovec, dimnikarja hči, 2¹/₄ leta, Sv. Petra cesta 52, davica.

V bolnišnici:

15. junija. Anton Koenig, gostič, 75 let, emphysema pulmonum.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 3062 m, srednji zračni tlak 736.0 mm.

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm.
18. 9. zveč.	734.5	15.2	sl. jvzh.	oblačno	18.6
19. 7. zjutr.	35.7	14.5	sl. jvzh.	pol. oblač.	
2. popol.	34.6	23.8	sl. jug.	skoro jasno	

Srednja večerajšnja temperatura 19.3, normale: 18.1. Včeraj zvečer nevihta.

Oklopju slična barva za zidovja,

katere boja je nespremenljiva, stalna, novitna tudi proti vplivu svetlobe, apna in vremena, ter neodkrusljiva, je priporočljiva posebno stavbinskim podjetnikom, zidarskim mo strom, hišnim posestnikom itd. Poraba je tako preprosta, da lahko vsakdo sam z njo prevleče vnanje dele poslopjega zidovja. Edina prodaja pri tvrdki **BRATA EBERL v Ljubljani**, Frančiškanske ulice.

Vnanja naročila proti povzetju 228 10 11-2

Pohištvo na prodaj!

V šoli na Ljubnem pri Podnartu je po ceni na prodaj lepo, malo rabljeno pohištvo iz orhovega lesa in eden klavir.

Več pove se v Ljubnem ali v Ljubljani, Vodnikov trg št. 2 (II. nadstropje). 538 (3-2)

Prostovoljna prodaja hiše.

V zapuščino **Pavline Mauser** spadajoča, na **9600 kron** cenjena hiša v Ljubljani, Dijaške ulice št. 7 pride iz proste roke na javni dražbi na prodaj

dné 21. junija 1900

ob 11. uri dopoldne v pisarni g. **Ivana Gogola**, c. kr. notarja v Ljubljani. Valvazorjev trg št. 5, kjer se cenilni zapisnik in dražbeni pogoji lahko pregledajo vsaki dan med uradnimi urami.

V Ljubljani, dné 7. junija 1900.

516 2-2

Odklikovan s c. kr. državno medaljo za ure.

Prva moravska tovarna za ure

Fr. Moravus, Brno, Veliki trg 8,

izdeluje in razpošilja 367 25-18

ure za cerkve, graščine, šole, mestne hiše

dovršeno izdelane, proti dolgemu jamstvu. — Ceniki brezplačno.

Dunajska filialka

Hranilne vloge na knjižice s 4⁰/₁₀₀.

Menjalnica, borzno posredovanje, posojila na vrednostne papirje, menični eskompt, vinkuliranje in 984 74 razvinkuliranje obligacij.

Živnostenská banka

na Dunaju, I. Herrengasse 12.

Dunajska borza.

Dné 19. junija.	
Skupni državni dolg v notab.	97.80
Skupni državni dolg v srebru.	97.85
Avstrijska zlata renta 4 ⁰ / ₁₀₀ .	115.70
Avstrijska krona renta 4 ⁰ / ₁₀₀ , 200 kron.	97.45
Ogerska zlata renta 4 ⁰ / ₁₀₀ .	115.30
Ogerska krona renta 4 ⁰ / ₁₀₀ , 200.	91.25
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	174.8
Kreditne delnice, 160 gld.	697.50
London vista	242.15
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. veli.	118.65

Dné 18. junija.	
20 mark	23.72
20 frankov (napoleonidor)	19.81
Italijanski bankovci	90.90
C. kr. cekini	11.33
3-2 ⁰ / ₁₀₀ državne srečke l. 1854, 250 gld.	168.70
5 ⁰ / ₁₀₀ državne srečke l. 1860, 100 gld.	158.50
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	198.7
4 ⁰ / ₁₀₀ zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron.	95.40
Tisne srečke 4 ⁰ / ₁₀₀ , 100 gld.	138.50
Dunavske vravnave srečke 5 ⁰ / ₁₀₀ .	250.7

Dunavsko vravnavo posojilo l. 1878	106.50
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4 ⁰ / ₁₀₀ .	94.20
Prioritetne obveznice državne železnice	408.7
južne železnice 3 ⁰ / ₁₀₀ .	320.50
južne železnice 5 ⁰ / ₁₀₀ .	118.75
dolenjskih železnic 4 ⁰ / ₁₀₀ .	99.50
Kreditne srečke, 100 gld.	395.7
4 ⁰ / ₁₀₀ srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	335.7
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	41.25
Ogerskega	20.7
Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gld.	13.50
Rudolfove srečke, 10 gld.	63.50

Salmove srečke, 40 gld.	175.25
St. Genois srečke, 40 gld.	183.7
Waldsteinove srečke, 20 gld.	178.7
Ljubljanske srečke	48.7
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	280.50
Akcije Ferdinandove avst. želez., 1000 gl. st. v.	6332.7
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	775.7
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	124.25
Splošna avstrijska stavbinska družba	170.7
Montanska družba avstr. plan.	476.7
Trboveljska premožarska družba, 70 gld.	410.7
Papirnih rubljev 100	255.75

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za zrupe pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje. Kulantina izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„M E R C U R“
I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti do dosega kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.